

30.1.2015

TEATIS LIIKMETELE

Teema: Petitsioon nr 1767/2012, mille on esitanud Fulvio Albano ja teised Itaalia kodanikud riigihankelepinguid käsitleva direktiivi 2004/18/EÜ rikkumise kohta Itaalias

1. Petitsiooni kokkuvõte

Petitsiooni on esitanud tervishoiusektori ettevõtete omanikud ja seda toetab ühendus AssoBiomedica. Petitsiooni esitajad juhivad tähelepanu ELi õiguse ja eelkõige direktiivi 2004/18/EÜ võimalikule rikkumisele Itaalia ametivõimude poolt. Nad osutavad ka mitmetele 7. augustil 2012 vastu võetud Itaalia seaduses nr 135 sätestatud normidele, mille kohaselt tervishoiusektori riigihankelepingud tuleb uuesti läbi rääkida ja uute läbirääkimiste korral antakse pakkumiskutse väljaandjatele võimalus lepingust loobuda, ilma et nad peaksid hüvitist maksma, ning seejärel sõlmida otse uued lepingud.

2. Vastuvõetavus

Tunnistatud vastuvõetavaks 12. juulil 2013. Euroopa Komisjonil paluti anda teavet (kodu korra artikli 216 lõige 6).

3. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 29. augustil 2014

Petitsioonist ja samalt ühenduselt saadud kaebusest tulenevalt võtsid Euroopa Komisjoni talitused ühendust Itaalia ametivõimudega, et saada küsimuse põhjalikuks analüüsiks vajalikku teavet.

Esiteks, petitsiooni esitajate väitel tähendavad ülalmainitud uued läbirääkimised

riigihankelepingute olulist muutmist, mis läheb vastuollu ELi riigihanke-eeskirjadega. ELi õiguse kohaselt ei ole aga mitte kõik riigihankelepingute muudatused olulised muudatused. Ülalmainitud Itaalia seaduses on eriti selgelt sätestatud, et tarne- ja teenuslepingute uuesti läbirääkimine aitab vähendada ühikuhindu. Euroopa Kohus on kohtuasja *Presstext Nachrichtenagentur GmbH (C-454/06)* puhul märkinud, et hinnaelemendi muutmist avaliku sektori hankija kasuks ei tuleks pidada lepingu oluliseks muutmiseks ning seetõttu tuleks seda käsitada ELi õigusega lubatud muudatusena. Võrreldes hindade tõusuga on hindade vähendamise korral konkurentsi moonutamise oht piiratud, kuna tasu vähendamine peaks olema kasulik avaliku sektori hankijale ning üldiselt suurendama lepingu rakendamise tulemuslikkust.

Ülalmainitud Itaalia seadus on aga uuesti läbirääkimise ja lepingu muude oluliste elementide, näiteks tarnete ja teenuste kvaliteedi ja kvantiteedi osas nähtavasti ebaselge.

Sellega seoses on Itaalia ametivõimud lubanud avaldada tervishoiuasutustele suunatud ringkirja. Kooskõlas kohaldatava ELi õigusega keelatakse sellega lepingute muude oluliste elementide, nagu tarnete ja teenuste kvaliteedi või kvantiteedi üle uuesti läbi rääkida.

Teiseks väidavad petitsiooni esitajad, et kui algne töövõtja keeldub uuesti läbi rääkimast, tohib avaliku sektori hankija ülalmainitud seaduse järgi sõlmida uued lepingud otse. Selle kohta märgib komisjon, et Itaalia ametivõimud on avaldanud tõlgendusliku ringkirja (nr 5573, 27. veebruar 2013), milles selgitatakse, et seda õigust võib kasutada ainult nende lepingute puhul, mis jäävad allapoole riigihankeid käsitlevates ELi direktiivides sätestatud piirmäära, ning seetõttu ei saa seda kasutada ELi õigusaktide reguleerimisalasse kuuluvate lepingute puhul.

Järeldus

Eelnevat arvesse võttes märgib Euroopa Komisjon, et kontaktide käigus komisjoni talitustega kohustusid Itaalia ametivõimud avaldama ringkirja, millega kõrvaldatakse kogu võimalik selgusetus seoses seaduse reguleerimisalaga ning tagatakse kooskõla ELi õigusaktidega. Euroopa Komisjon jätkab selle teema jälgimist ja Itaalia ametivõimude võetud kohustuste täitmise kontrollimist.

4. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 30. jaanuaril 2015

Komisjon leidis, et kõnealune õigusakt tekitab kaks võimalust ELi avaliku hanke õiguse rikkumiseks:

– tervishoiuasutustel on võimalik uute läbirääkimiste käigus muuta lepingute muid olulisi elemente, näiteks tarnete ja teenuste kvaliteet ja kvantiteet;

– lepingutest loobunud tervishoiuasutused saavad sõlmida uued lepingud kas raamlepingutega ühinedes või sõlmides paremate tingimustega otselepingud teiste tervishoiuasutuste sõlmitud lepingute pikendamise teel.

Komisjon palus Itaalia ametiasutustel võtta süsteemi EU Pilot kaudu vajalikud meetmed, et tagada riiklike seadussätete niisugune tõlgendamine, mis on ELi avaliku hanke eeskirjadega kooskõlas.

Et vältida tõlgendustava tekkimist, mis võimaldaks asutustel läbirääkimiste teel lepingutesse olulisi muudatusi teha, avaldasid Itaalia ametiasutused 1. augustil 2014 piirkondadele adresseeritud tõlgendava ringkirja (viitenumber DGPROGS 0021563-P-01/08/2014). Ringkirja kohaselt on lepingute uuesti läbirääkimise kohustus seotud ainult kaupade või teenuste hinnaga ja seda ei saa laiendada lepingute muudele olulistele elementidele.

Seoses lepingutest loobunud tervishoiuasutuste võimalusega sõlmida uued lepingud kas raamlepingutega ühinedes või sõlmides otse paremate tingimustega lepingud teiste tervishoiuasutuste sõlmitud lepingute laiendamise teel avaldasid Itaalia ametiasutused 27. veebruaril 2013. aastal majandusministeeriumi tõlgendava ringkirja nr 5573, kus selgitatakse, et seda võimalust saab kasutada ainult liidu piirmäärast väiksema maksumusega lepingute puhul. Sellise tõlgendusega tagatakse, et kõnealust võimalust ei saa kasutada direktiiviga 2004/18/EÜ hõlmatud lepingute puhul.

Järeldus

Komisjon on seisukohal, et ülalnimetatud ringkirjadega tagatakse vaidlustatud eeskirjade selline tõlgendamine, mis on ELi avalike hangete õigusega kooskõlas.